

Home Georges Theunis

Andere namen

Kinderwelzijn

Adres

Oostduinkerke [gemeente in arrondissement Veurne - BE]: Albert I Laan 154

Architect

Maurice
Haeck (1938 en 1949)

Bestaansperiode

1938-1995

Oprichter

Nationaal Werk voor Kinderwelzijn

Logistieke organisatie

Werk voor Kinderwelzijn

Wat het nu is

Afgebroken in 1995, opnieuw duinengebied.

Zie: http://www.mina.be/front.cgi?s_id=747

Korte situering

Home Georges Theunis was een initiatief van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (NWK). Na de Eerste Wereldoorlog had het NWK al een kolonie voor zwakke kinderen in De Panne en een in Knokke. In april 1929 kocht het NWK in de duinen van Groenendijck in Oostduinkerke een terrein met een oppervlakte van 5 hectaren, 17 aren, 30 centiaren, langs de Koninklijke Weg. Omdat het NWK model moest staan voor de andere kolonies, wou de organisatie het home voorzien van alle technische, hygiënische en pedagogische nieuwigheden ... De opdracht voor de bouw van het home werd toevertrouwd aan de Brusselse architect Maurice Haeck. In 1935 startten de bouwwerken en in 1938 werd het home officieus geopend, aanvankelijk alleen voor meisjes (50 kleintjes en 250 van 6 tot 14 jaar).

In mei 1940 kreeg het home een ontruimingsbevel van het ministerie van Volksgezondheid. Personeel en kinderen vluchtten naar Frankrijk. In hetzelfde jaar nog werd het gebouw beschadigd door bombardementen. Na de oorlog kocht het NWK nog een stuk duinengebied aan. In totaal beschikte het nu over een domein groter dan 16 hectare.

In 1949 werden drie vleugels bijgebouwd. Eén voor meisjes van 4-6 jaar, één voor jongens van dezelfde leeftijd en één voor jongens en meisjes van 2-4 jaar. Voor hen ontwierp architect Haeck alles zo veel mogelijk op kinderschaal (lage deurknoppen, raamdorpels, sanitair ...).

In de zomervakantie van 1949 en 1950 werd de kolonie opnieuw gebruikt. Vanaf 1951 was Home Theunis terug het hele jaar open. Het kon 430 kinderen opvangen van 2 tot 13 jaar. Tijdens de zomervakantie werd de capaciteit tot 630 plaatsen verhoogd. Hiervoor werden de klassen als slaapzalen ingericht.

In januari 1979 werd Home Theunis een kinderopvangcentrum en werd de capaciteit beperkt tot 251 plaatsen. In 1987 werd het home definitief gesloten. De lokalen werden wel nog een paar jaar verhuurd aan de gemeente om er onder meer klaslokalen in onder te brengen. Eind 1988 besliste de Vlaamse Executieve tot verwerving van het complex namens de Vlaamse Gemeenschap. In 1993 maakte Wivina Demeester, Vlaams minister van Financiën, Begroting,

Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, een natuurgebied van het domein. Daardoor werd het Bestuur Natuurbehoud en Ontwikkeling van het Vlaamse Gewest de nieuwe eigenaar. Het gebouw werd gesloopt in 1995. Men streeft nu naar het bewaren en herstellen van het Massart-landschap, genoemd naar het landschap zoals dit in het begin van de eeuw door de Koksijdse natuurkundige Massart op foto werd vastgelegd.

Meer info

Het gehele complex bestond uit vier vleugels die een rechthoek vormden van ongeveer 75 op 90 meter met in het midden een binnentuin van 1600m². De westkant was voor de jongens gereserveerd, de oostkant voor de meisjes. Zij kwamen alleen samen in de eetzaal en de binnentuin.

Het kelderniveau lag door het grote hoogteverschil van de duinen niet helemaal ondergronds en bevatte een feest- en bioscoopzaal, een gymzaal en een verwarmd binnenzwembadje. Verder bevatte de kelder nog de was- en strijkzalen, de keuken en de ruimtes voor het personeel. De hoofdingang maakte ook deel uit van de kelderverdieping. Op dit niveau zat ook de ontsmettingszaal, die niet van binnenuit bereikbaar was. Het besmette linnen kwam via een koker in deze ruimte.

Door middel van hellende vlakken konden de kinderen van de kelder naar het gelijkvloers waar zich in de zuidvleugel twee grote recreatiezalen bevonden met een rechtstreekse verbinding naar het sanitair, de vestiaire en de eetzaal die omringd was door een solarium dat uitgaaf op de duinen.

In de noordelijke vleugel waren een huishoudschool, de bureaus van de directie en de administratie en de verblijven van het personeel en de opvoedsters. De speciale afdeling voor kinderen onder de 4 jaar lag in de rotonde.

Het home werd genoemd naar de katholieke politicus Georges Theunis (1873-1966). Theunis was een ingenieur met een militaire opleiding. Hij werd minister van Financiën in 1920 tot 1925. In 1932 werd hij minister van Landsverdediging. Hij was eerste minister in 1921 (was toen ook nog minister van Financiën) en van 1934 tot 1935.

In Home Theunis werden ook vakantiekolonies georganiseerd door het Rode Kruis.

Andere kolonies van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn:

Kinderwelzijn in De Panne (1919)

Kinderwelzijn in Knokke (1919)

Villa chez Nous in Sint-Idesbald (1947)

Extra

De ouders mochten aanvankelijk hun kind slechts eenmaal bezoeken tijdens een gezamenlijke bezoekdag, broers of zusters jonger dan zestien jaar mochten in de kolonie niet binnen.

Literatuur

P.-L. FLOUQUET, Groenendijk-Oostduinkerke, Le Home de l'Oeuvre nationale de l'enfance. In: *Bâtir*, (1938)68, p. 304-307.

P. JACOB, Modernisme aan de Belgische kust: kinderverblijven tijdens het Interbellum, Sint-Lukas Brussel, eindverhandeling, 1990, p. 34-37.

Oeuvre Nationale de l'Enfance. Colonie pour tout petits Ã Oostduinkerke. Architecte Maurice Haeck. In: Architecture, (1952)4, p. 86.

H. VELGE, De bedrijvigheid van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn tijdens vijf en twintig jaar (1915-1940), Brussel: Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, 1940, p. 177.

Bronnen

Archief Kind en Gezin, FO 203, Brief richtlijnen voor fotograaf.Ã

Gemeentearchief Koksijde, Dossier 653.3, Lijst kindertehuizen Gemeente Oostduinkerke.Ã

Archief Kind en Gezin, Nota 4 april 1989 ten aanzien van mevrouw L. Trienpont, adviseur van W. De Bock.Ã

Gemeentearchief Koksijde, Dossier 653.3, Nota Vereniging voor Vreemdelingenverkeer vzw Oostduinkerke.Ã Ã

Gemeentearchief Oostduinkerke, Plan kelder en gelijkvloers, eerste en tweede verdieping.

Wat met ruÃ-ne 'Home Georges Theunis' het huis in de duinen. In: De Zeewacht, 20/05/1994.

<http://www.premier.fgov.be/fr/biografie/georges-theunis>

<http://www.backintime.be/Home-Georges-Theunis>

<top

Ik kom uit een gezin met vijf kinderen, waarvan één broer en ik veel problemen hadden op onze luchtwegen. Iemand had tegen mijn moeder gezegd dat het aangeraden was om ons naar een kolonie te sturen. Mijn moeder vond het nuttig om een van mijn andere zussen met mij mee te sturen en dat mijn oudere broer mijn jongere kon vergezellen. Ze dacht dat iedereen bij elkaar zou gezeten hebben. Een week voor we vertrokken brak mijn zus haar arm en moest ik alleen vertrekken. Ik was nog klein, maar ik weet nog goed dat mijn moeder ons uitwuidde in het station van Gent. Ik zie haar daar nog altijd staan en ik keek naar haar vanuit het venster. Ze weende. Toen we daar toekwamen zaten we ingedeeld per leeftijdscategorie en werden mijn broers ook gescheiden. Ik zat bij de kabouters en we zaten in het lagere gedeelte van het gebouw. Ik herinner mij nog dat mijn oudere broer elke dag kwam kijken hoe het ging en naar mij wuidde. Want je kon vanop het hoger gelegen gedeelte naar de kleintjes kijken, van over een ballustrade. Iedereen had een uniform met een afbeelding erop. Ik was een vis. Dus alles wat van mij was, was gemarkeerd met een vis. Ik had toendertijd spierwit haar en iedereen noemde mij de 'witte vis'. Zelfs de lakens en de dekens waren gemarkeerd zodat we wisten wie waar moest liggen. Ik lag het dichtst bij de deur. Als het bedtijd was moesten we met ons hoofd onder het deken liggen en op die manier proberen in slaap te vallen. Het was een slaapzaal met een aparte kamer voor de oppasser. Ik weet niets meer van de andere kinderen, maar er was wel een oppasser van wie ik altijd de boterhammen naar de tafeltjes van de kinderen mocht brengen. Ik heb nog weet van een, voor mij, enorm grote duin. En daar mochten we van rollen als het droog weer was. Sinterklaas die op bezoek kwam. In die periode was het voor de ouders normaal toegelaten dat ze op bezoek kwamen. Mijn oom was er samen met mijn moeder en we zijn naar De Panne gegaan. In mijn herinnering zie ik het lange strand en mijn moeder op de dijk. Ik weet niet of mijn vader er bij was. Ik heb van mijn familie zo'n 35 briefkaarten ontvangen die volgeschreven waren met moedige woorden. Ik heb ze nog allemaal. Toen ik voor Kerst thuiskwam stond voor mij een wiegje en een pop klaar. Ik was dolgelukkig. Ik wist mijn weg niet meer in huis. Ik ging de kelder in, terwijl het naar boven moest zijn. Mijn jongste zus was toen 1 jaar en ze wist niet wie ik was.

Het zijn maar flarden van herinneringen, maar die blijven mij al gans mijn leven bij. Soms denk ik van 'waar waren ze in godsnaam mee bezig', want dit heeft zo'n impact op iemands leven, ook al is die iemand nog zo jong. Het was voor het welzijn van het kind. Ik ben blij dat ik nu leef en dat er andere mogelijkheden zijn. Of het mij geholpen heeft? Slechts tijdelijk. Hoe mijn broers dit ervaren hebben, kan ik u niet zeggen. Ze hebben er tegenover mij nog nooit iets over gezegd. Van mijn moeder (ze is er 72) weet ik dat het haar hart brak toen ze ons zag vertrekken en dat ze het nooit of te nimmer meer zou doen.

Lieve De Coensel (° 1966, verbleef van 7 september tot 22 december 1970 in Home Georges Theunis), 9 mei 2008.

Å

Å

Op mijn 7, 8 en 10 jaar onderging ik als kind (ik ben van 1944) heel zware heupoperaties. Ik lag zes maanden in het gips tot boven de heupen - één been volledig, het andere tot en met de knie in het gips. Als ik eruit mocht, dan moest ik leren staan en stappen zoals een baby, wat niet van de poes was. Omdat de dokter vertelde dat zeelucht het genezingsproces zou vergemakkelijken vloog ik gezwind - tweemaal twee maanden en eenmaal drie maanden (ik volgde daar lessen) - naar Oostduinkerke, in de kolonie van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn. Ik kon moeilijk stappen en omdat ik altijd (en nog) een klein pummelke ben (nu van 1,50 meter groot), mocht ik altijd op de schouders van de juffrouw leidsters mee op uitstap. Langzaam begon ik dan beter te stappen, zodat ik tegen het einde van mijn verblijf zelf korte afstanden kon doen. Het was een moeilijke, heerlijke, inventieve ... tijd. Wij kregen op zaterdagavond bijvoorbeeld altijd gesuikerde sandwiches met haring en daarna vanillecrème met rozijnen. Bahbahbah ... De directrice liep constant rond in de refter om te zien of we alles opaten en we mochten pas van tafel als ons bord leeg was. Ik walgde op die maaltijd en ... vond de oplossing (ze hebben het nooit geweten). Wij hadden allemaal hetzelfde uniform en witte sokjes aan. Ik stak daar een plastic zakje in en liet daar - als men niet keek - mijn eten in verdwijnen. Omdat ik waggelde als een eendje keken ze zeker niet raar op, dat dit ook zo was na de maaltijd. Op deze manier kon ik ontkomen aan de slechtste maaltijd die ik ooit at in mijn leven!

Lieve Baert (verbleef in Home Theunis in 1953 en 1954 voor drie maanden), 16 juni 2008

Â

In de zomer van 1945 ging ik samen met mijn oudere broer (11 jaar) voor een korte zeevakantie "veertien dagen" naar Oostduinkerke. Ik was toen 5 jaar. [!i] Waarom we daar naartoe moesten, is me nooit duidelijk geweest. Mijn moeder was van huis uit een Hagelandse boerendochter die door haar huwelijk in Roeselare was komen wonen. Van toen af was mijn moeder begeesterd door de zee; die had ze tijdens haar jeugd in het verre Hageland maar een enkele keer bezocht. Dat gemis heeft ze later ruimschoots ingehaald, even de zon en weg was ze.

Herman Vanallemeersch (links)

Mede door toedoen van haar twee beste vriendinnen - destijds allebei verpleegsters van het NKW, geuniformeerd in strakke grijsblauwe mantelpakken - zijn we in juli 1945 in die kolonie terechtgekomen. Mijn ouders en vooral mijn moeder en haar vriendinnen, zullen ervan overtuigd geweest zijn dat we gezonder gingen terugkomen. Vooral na de oorlog was dat een terechte gedachte. [!i]

Het gebouw, weet ik nog, gaf een vriendelijke indruk, gele steen, mooi ingericht, veel licht, in bouwstijl maritiem, zelfs als ik er nu de beelden van terugzie. Voor die tijd best modern! [!i]

Het wandelen en spelen verliep altijd in grote groepen, alle leeftijden door elkaar. Merkwaardig genoeg gingen we nooit naar het strand. Vooral de duinpannen, zo heetten die plekken, waren het speelterrein bij uitstek. Meer rondstruinen dan spelen, dacht ik. Duinen kunnen er best lieflijk uitzien, maar zo kort na de oorlog was daar minder sprake van. Ze lagen overal bezaaid met resten verroeste prikkeldraad, stukken ijzeren staven,

een soort friese ruiters, overal restanten beton en her en der verspreid half verzande bunkers, kortom: veel oorlogsresten op een geaccidenteerd terrein, zoals we dat in latere oorlogsfilms terugzagen. Die indruk is me altijd bijgebleven. Dat was ook de reden waarom we nooit het strand op mochten, heb ik later vernomen, te veel oorlogspuin. En dat heb ik geweten.

Op een namiddag waren we weer in zo'n duinpan aan het rondstruinen, heen en weer lopen, vergane bunkers beklimmen, stukken ijzer verslepen en meer van dat. Hoe jong ik ook was, dat rondgeloopt was toen al mijn ding. Op een van die momenten heb ik een dikke roestige steel uit het zand getrokken waar een even grote pot aan vastzat, even roest en vrij zwaar. Die zwaarte ben ik nooit vergeten, want ik zwaaide het hele ding op en neer in het zand, als een soort hamertje tik. Die zwaai en de plof in het zand vond ik best leuk. Het duurde een tijd "mijn arm werd moe" voor de leidsters met veel gegil en geschreeuw mij van het ding wegtrokken. Het was, hoorde ik veel later, een forse potgranaat die nog scherp stond. Je kan je de mogelijke gevolgen wel indenken. Meteen werd de groep verzameld en moesten we in snelle draf allemaal terug naar de kolonie. Ikzelf werd opzijgezet, kreeg verwijten naar mijn hoofd, moest apart eten, mocht geen Kuifjeboeken meer inkijken, kortom: ik werd naast de groep gezet. Gelukkig besepte ik totaal niet wat er aan de hand was, ik beleefde ook niets als straf, blijkbaar heeft mijn argeloosheid me gered. Ik heb er dus zeker geen trauma aan overgehouden.

De leiding van het hele ding zal ik wel de stuipen op het lijf hebben gejaagd, want voor de rest van de vakantie kwamen we de duinen niet meer in, en nog minder op het strand. Alleen wandelen op een winderige dijk zat er nog in. Daar had mijn broer fors de pest in, gelukkig wist die van niets.

Veel later heeft mijn vader me het hele gebeuren verteld, die had het wijselijk voor mijn moeder en haar vriendinnen verzwegen. Mijn vader vond het eigenlijk best spannend, we hadden tenslotte samen iets met de oorlog. Ik ben geboren op 31 december 1939, hij was met de nakende oorlog op dat ogenblik gemobiliseerd in Marche-les-Dames, door mijn

komst op de wereld mocht hij immers afzwaaien. Dat verhaal heeft hij vaak vrienden en kennissen verteld, want zijn geluk kon toen echt niet op.

Herman Vanallemeersch (°1939), 13 augustus 2009.

Â

Audio

Interview met Lieve Baert, die als kind in Home Georges Theunis verbleef (1953-1954).

Interview door studenten UGent in het kader van partim mondelinge geschiedenis.

Je kan ook rechtstreeks het audiofragment downloaden (mp3 - 3.83 MB).

Â

Video

<top

Plaats uw herinnering

Â

Â